

І С Т И Н И

АРТУР
КОНАН ДОЙЛ

ВАМПІР
ІЗ САССЕСКУ

Харків
«ФОЛІО»
2018

ВАМПІР У САСЕКСІ

Голмс уважно прочитав листа, якого отримав із останньої поштою. Потім, із сухим смішком, що означав у нього сміх, простягнув послання мені.

— Здається, це якась суміш середньовіччя та сучасності, реалізму та дикої фантазії, — зауважив мій товариш. — Що скажете на це, Ватсоне?

Я прочитав таке:

*«Про вампірів.
46, Оль-Джурі,
19 листопада.*

Сер! Наш клієнт, містер Фергюсон із фірми «Фергюсон і Мурн», продавець чаю в Мінсін-Лені, попросив нас надати інформацію про вампірів. Оскільки наша фірма займається винятково машинами й нам доводиться оперувати лише в цій царині, ми порадили містерові Фергюсону звернутися до вас і викласти суть справи Вам. Адже не забули Вашого блискучого успіху в справі Матильди Бріггс.

З найкращими побажаннями,

Моррісон, Моррісон і Додд».

— Матильда Бріггс — не ім'я якоїсь молодій дівчини, Ватсоне, — сказав Голмс. — Це був пароплав... Але річ зараз не

в тім... Що ви знаєте про вампірів? А то мені здається, що ми потрапили в казку братів Грімм! Простягніть руку, Ватсоне, і погляньте, що ми знайдемо під літерою «В».

Я взяв теку, про яку він казав. Голмс поклав її на коліна та почав гортати нотатки про свої колишні справи, перемішані з усілякою інформацією.

— Віктор Лін, лісничий... Цікава була справа. Вікторія, красуня з цирку... Вандербіль і Еггман. Вігор — диво в Гаммері. О! Добрий старий покажчик... Але далі, далі. Послухайте, Ватсоне: вампіризм в Угорщині, а ще — вампіризм у Трансільванії.

Він хутко погортав сторінки й розчаровано покинув теку.

— Це все дурниці, Ватсоне! Повна нісенітниця! Що нам до блукаючих мерців, яких утримати в їхніх могилах можливо, лише продірявивши їхні серця кілком. Це — якась маячня...

— Але ж зовсім не обов'язково, щоб вампір був мерцем, — зазначив я. — Жива людина також може мати таку звичку. Я читав, наприклад, про стариганя, котрий висмоктував кров у дівчат, аби відновити свою молодість.

— Маєте рацію, Ватсоне. Але хіба можна приймати всі ці вигадки за правду? Боюся, ми не можемо сприймати серйозно слова містера Фергюсона. Втім, можливо, цей лист — від нього, і він щось прояснить у справі, що так його хвилює.

Детектив узявся за другого листа, який досі непомітно лежав на столі. Почав читати його з усмішкою, яка, проте, поступово змінилася напруженим зацікавленням та зосередженістю. Закінчивши читати, мій товариш занурився в глибoku задуму. Зусиллям волі він знову повернувся до реальності.

— Лемберлей... Де це, Ватсоне?

— У Сассексі.

— Отже, недалеко. А Чіземен?

— Я знаю цю місцину, Голмсе! Там купа старих будинків, названих прізвищами їхніх будівничих, котрі збудували їх сотні років тому.

— Саме так.... Це лист, як я й думав, від Роберта Фергюсона. Він прагне познайомитися з нами.

І детектив простягнув мені листа.

«Любий містере Голмс!

Вас порадила моя контора, але ця справа настільки незвична та делікатна, що про неї так просто й не розкажеш. Вона стосується мого приятеля, від імені котрого я й виступаю. Цей джентльмен кілька років тому одружився з однією леді з Перу, донькою перуанського купця, із котрим він познайомився під час перемовин з приводу імпорту нітратів. Юнка була дуже вродлива, але той факт, що вона чужоземка й сповідує іншу релігію, призвів до розходження інтересів і почуттів подружжя, тож, врешті-решт, кохання чоловіка охолело, а він почав уважати свій шлюб помилкою. Чоловік відчував в її характері такі риси, які не міг ні прийняти, ні пояснити. Найсумніше те, що його жінка була доброю та хорошою дружиною.

Ми наближаємося до обставини, про яку докладніше розповім при зустрічі. Адже я пишу це лише для того, щоб викласти вам загальний стан справ і дізнатися, чи зацікавить вас цей випадок. Леді почала проявляти певні дивацтва, що дуже суперечать її звичному спокійному та приємному настрою. Її чоловік був одружений двічі й мав сина від першої дружини.

Хлопчику зараз 15 років, це дуже милий, привітний юнак, але, на жаль, скалічений через нещасний випадок у дитинстві. Двічі дружина мого приятеля накидувалася на бідолаху без будь-якої на те причини. Одного разу вдарила підлітка палицею з такою силою, що на його руці надовго залишився слід.

Але це було дрібницею порівняно з її поведінкою щодо власної дитини — чарівного малюка, якому немає ще й року. Якось, десь із місяць тому, нянька ненадовго відлучилася від дитини. Гучний крик немовляти змусив її хутко повернутися до нього. Увійшовши до кімнати, вона побачила свою господиню, матір дитини, котра схилилася над малюком і, ймовірно, кусала його шийку. На ній була маленька ранка, звідки витекло трохи крові. Нянька перелякалася та хотіла негайно ж покликати батька дитини, але леді вмовила її не робити цього й дала їй п'ять фунтів за мовчанню. Жодних пояснень не пролунало, і того разу справа затихла.

Однак усе це справило сильне враження на няньку, тож з того часу вона почала уважно придивлятися до своєї господині й з особливим завзяттям оберігати дитину, яку ніжно любила. Але жінці здавалося, що якщо вона стежила за матір'ю, то мати, зі свого боку, стежила за нею. І щоразу, коли няньці доводилося залишати дитину, мати намагалася проникнути до неї. Вдень і вночі оберігала жінка свого вихованця — і вдень, і вночі мовчазна, пильна мати, здавалося, лише вичікувала на випадок, наче вовчиця, готова напасти на ягня. Вам це все здається, вочевидь, невірогідним, але мушу попросити вас поставитися до цього серйозно, оскільки тут ідеться про життя маляти та здоров'я чоловіка.

Нарешті, настав сумний день, коли неможливо стало довше приховувати все від чоловіка. Нерви няньки не витримали, і вона щиросердно розповіла це батькові малюка. Йому все це видалося таким самим диким, яким це, ймовірно, зараз здається вам. Він знав, що леді завжди була люблячою дружиною і, за винятком кількох її витівок щодо пасинка, також і люблячою матір'ю. З якого ж дива вона стала б кусати й ранили власну дитину! Господар припустив, що нянька просто спала, що її підозри навіжені і що він не може дозволити таких скарг на

свою дружину. У цей час раптово почувся жалібний зойк. Чоловік і жінка разом кинулися в дитячу кімнату.

Уявіть собі, що вони відчували, містере Голмс, коли побачили леді на колінах перед колискою й помітили кров на шийці та на сорочечці дитини. З лементом жаху чоловік обернув обличчя дружини до світла та побачив, що її вуста були закривавлені. Сумнівів бути не могло! Вона пила кров бідного хлопчика!..

Ось такі справи. Зараз вона замкнулася в своєму покої. Жодних пояснень не дає. Її чоловік перебуває на межі божевілля. І він, і я дуже мало що знаємо про вампіризм. Вважаємо це дикою казкою... Хочете побачитися зі мною? Волієте допомогти зламаному горем чоловікові? Якщо згодні, будьте ласкаві повідомити мені за вказаною адресою, й я буду у вас о десятій годині.

Відданий вам Роберт Фергюсон.

P. S. Я зустрічав вашого приятеля Ватсона під час регбі біля Річмонда. Це, на жаль, єдина особиста рекомендація, яку можу вам надати».

— Я справді пригадую його, — зауважив я.

Голмс у задумі поглянув на мене й підняв голову.

— Будьте ласкаві, надішліть йому телеграму: «Із задоволенням візьмемося за вашу справу».

— Вашу справу?

— Не треба, щоб він думав, що в нас — притулок для недоумків. Звісно, усе це сталося з ним самим. Надішліть йому телеграму й поглянемо, що принесе нам ранок.

* * *

Наступного ранку рівно о десятій годині Фергюсон уже був у нас. Я пам'ятав його дужим, здоровим спортсменом. Немає, певна річ, нічого сумнішого в житті, ніж зустріти руї-